

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

ELŐFIZETESI ÁR:

Egész évre . . . 12 kor. Negyedévre . . . 3 kor.
Félre . . . 6 kor. Egyes szám ára 20 fillér.

Felelős szerkesztő:

BITTERMANN SÁNDOR.

Kiadótulajdonos:

BITTERMANN NÁNDOR.

Hirdetéseket és nyiltéri közleményeket a kiadóhivatal vesz fel és azok előre fizetendők. **MEGJELEN MINDEN KEDDEN ÉS PÉNTEKEN.**

Városi közgyűlés.

Zombor szab. kir. város törvényhatósági bizottsága folyó hó 30-án, csütörtökön Fernbach Károly főispán elnöklete alatt rendkívüli közgyűlést tartott. A közgyűlésen a bizottsági tagok alig foglaltak el három-négy asztalt, pedig a tárgysorozatba felvett tárgyak a város közönségére nézve elég fontossággal bírtak.

Csodálkozunk, hogy a városatyák ily kevés érdeklődéssel viseltetnek a város közügyei iránt. Lett volna csak egy ici-pici irnoki állásnak betöltése felvéve a tárgysorozatba, ez bizonyára megtöltötte volna a tanácskozási termet.

*

Fernbach Károly főispán a tisztviselők élén 10 órakor lépett be a tanácskozási terembe. A bizottsági tagok lelkes éljenzéssel fogadták a népszerű főispánt, aki üdvözlőlvén a megjelenteket, a jegyzőkönyv vezetésével Gyurisits György főjegyzőt, a szólni kívánók feljegyzésével Radisits Lázár aljegyzőt megbízván, a közgyűlést megnyitotta.

Olvastatott Fernbach Károly főispán átirata, amelylyel értesíti a törvényható-

sági bizottságot, hogy a m. kir. belügyminiszter hajlandó a vármegyei árva- és szeretetház alaphoz tartozó és a Ferencz József laktanya mellett fekvő 10 katasztrális hold földet a városnak 50000 koronáért árlejtés kiírása nélkül átengedni.

Az állandó választmány, miután az eladásra szánt terület a Ferencz József laktanya esetleges kibővítésére igen alkalmas, a vételár pedig előnyös s miután a város tanácsa a vasúthoz vezető utnak meghosszabbítását, illetve a bezdáni uttal való összeköttetését tervezi: a kért 50000 koronáért a terület megvételét javasolja.

Dr. Mayer Nándor szerint elég volna a területért 40,000 korona, mert az utca esetleges kihatása után alig marad a bajai utra 6 telek, amelyeket ha a város értékesíteni akarna, nem venné be a vételi árat sem, mivel az előfronton négyszögméterenként 6 koronánál többet nem kapna, míg a belső területekért négyszögméterenként 1—1.20 koronánál többet senki sem adna. Tudomása van arról, hogy ezen területre mások, a tisztviselőkből ala-

kult „Tusculanum“ egyesület reflektál. Lépjen a város tanácsa azzal érintkezésbe. A laktanya esetleges kibővítésére és utcahasításra szükséges területet szerezzék attól meg. Az utca kihatását a közforgalom szempontjából feltétlenül szükségesnek tartja. Tekintve azonban azt, hogy a városnak pénze nincsen, a pótdó rohamosan növekszik, a kölcsön felvételével a 62—63%-os pótdó 70—71%-ra emelkednék: kéri, hogy az ügyet tartsák függőben és utasítsák a mérnöki hivatalt, hogy a terület parcellázására tervet dolgozzon ki és állapítsa meg a város tanácsa: vajjon az utca kihatása után a vételár megtérülne-e az eladandó házhelyek árából?

Latinovits tanácsos: Nem állhat meg Mayer bizottsági tag érvelése, mert a telek ára a város külsőségeiben is több 6—7 koronánál. Egész határozottsággal állithatja, hogy négyszögméterenként az előfronton 20—25, a belrészekben 7—8 koronát el lehetne érni. Ha a tanács megvalósítja azt a tervét, hogy a sörháztól kiindulva, egyenes utat hasít ki a Bajai-utca, a belső részek értéke óriási mérvben fog növekedni.

A „BÁCSKA“ TÁRCÁJA.

Rege a Guadalquivir mellől.

Irta: **Vértesi Károly.**
(Folytatás.)

Garcia Manuel ur becsületes neve volt fűzve a vigság ezen tanyájához, hova a tavaszi enyhe fuvalom beálltával, a természet nyári tündöklésekor, sőt mikor az ősz bágyadt sugaraival melegíti a földet, derűs ünnepeken négyesével-nyolcasával vidám sereggel kijár Sevilla népe, család tartó, átlag polgár emberek, sevillánák ünneplőben Andaluziában az emberek jobban szeretnek kirándulni, mint dolgozni, s ha egyik-másik könnyebb dologban fárad is, munkájának nincs kellő fogantatja.

A fűrgelábu. lépteiket szaporázó, süldő legénykorban lévő pántlikás kalapban, az öregebbje panyókára vetett, legényesen lógó kabáthban, az édesszavú uri asszony fekete selyem ruhában, a festett arcu cselédkedő leány élénk virágu, hosszú rojtos, mellen keresztül kötött nagykendőben. Szorosan mellette a kedvese. Szívvel együtt egészen az övé, arca megárad a boldogságtól. Cipője csikorog, varga szaga van az udvarlásának. Nagy

sikerei örömeiben jókedvű. Nem lát tovább a szívében.

Ide jár a majo és a maja, szakasztott hozzávaló szeretőt keresni, a manola, fejletlen szépségek, vékony bajszu inci-finci legénykék — tanulni az élet könyvéből.

Táncolnak tűzzel, elegáns mozdulatokkal. Ütemek szerint viszik tova a könnyen lebegő kis lányokat.

Észreveszem női kezeken a ráspolyozott, kicsiszolt ujjvédő körmőcskéket s elképezelem, civódáskor, semmisségeknek nagy dologgá való fölfúvásakor, mikor durva ember-szólás járja, főleg szerelmi összezördüléskor, milyen jól lehet majd ezekkel támadni és védekezni.

Látok a kirándulók között egy ifju női szépséget. Hát Psyche, mikor az Olimposra lejtett, volt-e ilyen könnyen lebegő? Kérültgették az anyját, hogy elvegyék a lányát.

Tódul ide a sok kitanult idogen, aki látni akar, akiktől mindig hemzseg Sevilla, télen és nyaratszaka. Aki csak teheti, eljutni igyekszik életében legalább egyszer a csodálatos Sevillába, az ünnepek és vigságok városába, hol az egészséges ég alatt megszi-

nesedik az élet, melynek annyi örömvirága fakad itt, boldog virulással von be mindent. Térdig járhatunk a rózsában, az az járhatnak a fényes fehér kélzós, kivasalt nadrágos gigerlik, nézhetnek szenvedélyes tekintettel a szép leányok szemébe. A mamák nem teszik tüvé a házat, ha a leányaik tovább kimaradnak.

Mikor a szemrevaló leányokat egymás kezéből kapkodják a táncosok, vigéletű fickók, tréfaszerető cimborák, akkor fordul be a kapun egy déceg lovas, különb az átlagnál, térfias szépség, aféle hivalgó hidalgó. Mintha otthona, a fiatal erőtől duzzadó lovának a háta volna. Érte, ki a paraszti arisztokraciából való, irigyek a leányok egymásra, telje aszszonyok mosolya int, édes reszketésbe vibrálják a szívét. Sok édes pillantással találozik büszke tekintete. Boldogság ragyog le az arcáról. Teljes diszében ül a lovas anélkül, hogy katona volna, katona rávalósága dacára sem szeret a spanyol az lenni, de nem azért, mintha savóvérű volna, katonavér nem csörgegzene ereiben, nem volna barátja a puskája, mert hiszen ők voltak az elsők, akik Napoleont legyőzték, hanem azért, mert nem kedveli a

A Tusculanum egyesületet nem tartja életképesnek, mert az alakuláskor 63 aláírója volt, míg most már alig vannak 17-en. Miért járjon el a város kerülő uton, mikor a miniszter megadta az alkalmat, hogy előnyös feltételek mellett a város szép telekhez juthasson?

Az állandó választmány javaslatát ajánlja elfogadásra.

S z a b ó főmérnök: Mayer bizottsági tag az eladandó terület elő részét a kihasítandó utcarész kivételével 6 telekre becsülte. Amint ő ezen területet ismeri, az lényegesen nagyobb; nem hat, hanem nyolc telek lehet. 300 négyszöglet 20 koronával számítva = 6000 korona; 8 telek: 48000 korona, ami a vételárat majdnem egészen fedezi és a megmaradt beltelkek még egyáltalában nincsenek számításba véve. Meg kell ragadnia a városnak az alkalmat, mikor ily méltányos és előnyös uton juthat hozzá, — mivel alkalmas területekben amugy is szegények vagyunk.

F e r n b a c h főispán: Némi felvilágosítással tartozom a tekintetes törvényhatósági bizottságnak. Ezen ügyben magam is eljártam a belügyminisztériumban a Tusculanum tagjai kérelmére és mondhatom: elkövettem minden lehetőt, hogy a szóban forgó területet megkapják. A miniszter azonban határozottan kijelentette, hogy ezen területet csakis a városnak adja ily kedvezményes árban. Amennyiben a város 50000 koronáért el nem fogadná, nyilvános árverésen fogja eladatni.

H a u k e polgármester: Az elhangzottak után alig mondhat újat. A városnak örömmel kell megragadnia az alkalmat. A Tusculanummal való tárgyalások nem vezetnének célra. Kéri az

állandó választmány javaslatának elfogadását.

Az állandó választmány javaslatát elfogadták.

A pótadó rendezés ügye.

Veszelinovits tanácsos felolvassa az állandó választmány javaslatát. Arra való tekintettel, hogy a pótadó a város fő jövedelmi forrása és hogy 1901. óta sem pótadó főkönyvek, sem kivetési lajstromok megfektetve nincsenek s e miatt a város beláthatlan károkat szenved, — hogy ezen tűrhetlen állapotot megszüntessék, azt javasolja az állandó választmány, hogy a város külön díjazás mellett készíttesse el a pótadókivetési lajstromokat és főkönyveket. Be is érkezett ajánlat Popovits Mirkó pénzügyi számvizsgáló és társaitól, de ezen ajánlatot drágasága miatt az állandó választmány mellőzi és kéri, hogy a munkálatok elkészítésével Török József állami végrehajtót és társát, akikért Popp pénzügyigazgató is felelősséget vállalt, bízzák meg akként, hogy az 1901. évtől kezdődőleg 1906. év végéig lesznek a pótadó főkönyvek megfektetve, az egyénekenkénti kivetések teljesítve, s érte a város minden évre külön-külön 700 koronát fog fizetni. Ezen összeg csak abban az esetben fog esetről-esetre utalványoztatni, ha az elkészült munkálat a város főszámvevője által számszakilag felülvizsgálattik és helyesnek találattik.

Ezen rendezési munkálatokkal a vállalkozók 1907. évi január hó végén lennének készen.

B u d a y G.: Ez a pótadóügy lidércnyomásként nehezedik a városra. Elég sok pénzt veszített már el a város. Mindamellet nem tud hozzájárulni az állandó választmány javaslatához, mert

nem látja a felelősséget. Ki vállal felelősséget, hogy a munkálat jól fog végeződni? Honnan veszik a 3500 koronát ezen munkálatok elkészítési részére? A szervezési szabályrendelet 85. §-a ezen munkálatok rendezését, vezetését a számvevőség kötelességévé teszi. A fizetésfelelőségek alkalmával, mivel állítólag szükség nem volt rájuk, a törvényhatósági bizottság állásokat szüntetett be. Ha a számvevőség képtelen volt a munkálatok végzésére, tetszett volna a tanácshoz előterjesztéssel élni. Elsősorban a főszámvevőt terheli a felelőség. Tett-e jelentést? Ha képtelen volt a munka végzésére, adott volna a tanács a városi tisztikarból segítséget. Készíttesse el a város ezen rendezési munkálatokat a számvevőséggel, amelynek ügykörébe tartozik. Az adandó segítséget díjazza, de a számvevőket nem. Akit a mulasztás terhel, annak a költségére készíttessenek el a munkálatok.

Veszelinovits tanácsos: Belátja, hogy az állapotok tűrhetetlenek és az ügyet végleges rendezéssel meg kell oldatni; de bár az állandó választmány előterjesztésében a felelőség kifejezetten nincs is megállapítva, mégis meg van az, mert az elkészült munkálatokat a főszámvevő tartozik számszakilag felülbírálni és évről-évre megvizsgálni s így a felelőség őt terheli. Hogy kinek hibájából eredt a baj, nem tudja, de hogy a meglevő pótadó főkönyvek egy hajító fát sem értek, tudja.

D r. Lallosevits J. Az állandó választmány javaslatát nem fogadhatja el. Nem áll Veszelinovits tanácsnoknak azon állítása, hogy mióta Zombort ismeri, soha rendes pótadókönyve nem volt és hogy a meglevők egy fabatkát

rendet, pontosságot, nehezére esik a gyakorlat. Egyenlőségi érzéseivel se fér össze a katonai alárendeltség. Nem vonzza a bóbítás csákó, fényes csillag a színes hajtokán, tündöklő kard és arany pityke Inkább élni, tetszelegni szeret, mint fejsebet hordani. Jobban szereti, ha szalmakalap vet árnyékot az arcára. Az se csalogatja, hogy háboruban föllendül a katona értéke.

Caballeronknak selyemszörű paripája büszkén lépked. Az okos állat mintha tudná, mennyien nézik most a tarka terítékét, mellyel letakarták, hányan dicsérik az alakját, lökosztümjében a paszományos és sallangos, rojtos, bojtos, veretékes, hálós lószerszámát. Büszkeségében kapálódzik.

Egy sarokba helyezett asztalnál jól mutat egy társaság Apró kenyérgalacsinokat hajigálnak egymásra. A másik asztalnál azok ülnek, akik nem szeretik a természetet. Kipirult arccal, villogó szemekkel asztalcsapkodást rendeznek kártyával. Megfigyelem a spanyol néphumort sok apró dologban, az emberi természetet legjobban lehet tanulmányozni kártyánál.

Ebben az oszlopos udvarban, boltozatos

tornában, ékítményes falak között, ahol mulatnak, lombátrák alatt hűsölnek most a vigsevillaiak, dözsölő vad erkölcsök nélkül, nővel, zenével töltik kellemetesen az idejüket, állt az Az Zahi Alcázar, a Guadalquivir partján a legszebb palota Itt élte egykor világát egy boldog szultana, akinek csodajó dolga volt

Annak a világnak a képe alakul ki lelkemben.

A rege nagyon szépnek mondja a szultánát, álomlátásnak, hiszen a legtöbb rege, mindig kiváló szépről szól.

Telt, mult az idő és a szultánának, aki előbb álmodott szivárványszínű szépeket, „öröme csöpp és tenger buja“ lett, mint a magyar költő mondja, akárcsak ő róla. Budalokat énekeltek neki minden este, mert a szegénykét elhagyta az ura minden este, véli, hogy hozzá hűtlen lett, mellőzött kedves lett, aki előbb uralkodott a népek uralkodóján.

Rabnők, nyájas társalgók, jóságos szivükből fakadó részvétellel igyekeztek vidámitani az urnőjüket, aki mindig kegyes volt hozzájuk, pazarolta rájuk hasonlóképpen jó szívének kincseit és dalokban esendült föl az ajkuk virágról és pálmafáról, nemes vitézről, bájos

asszonyról, szerelemről, boldogságról. A Korán is belefért a szerelmi dalokba, de akinek vizgatalódni kellett volna, annak ragyogó szeme könybe állt, agyonbusulta magát, mert megszállta a sanda gyauu árnyéka.

Hullatta előbb titkosan, azután folytonosan a keserű, de tiszta könyeit, gyors egymásutánban emelkedtek a sóhajok hóvirág fehér kebléből.

Hervadozott, mint a virág, melyet letörttek és amelytől elvonták az éltető napsugárt, harmatot. Szánták, akik látták, bizalmasággal ostromolták, anélkül, hogy bánatának szörnyű okát kérdezni merték volna.

Szivbaja volt, fájdalmasabb, mintha szervi szivbaj gyötörné.

A szultánának beteg lett a lelke izgalomtól, nem telt öröme semmiben. Korán köszöntött be ágyához az álmotízó hajnal, későig tartotta éberem az este. Napközben elszórta legszebb igazgyöngyeit, leoldotta lábracsatolt gyűrűit, elhajigálta drága ékszereit, kesergő fájdalmában, boszankodásában véresre harapta az ajkait. Titokzatosság borítja minden cselekedetét.

sem érnek. Csodálkozik a tanácsnok ezen a kijelentésén. Alig egy éve vezeti az adóügyeket és ily szavakkal dobálódzik. Befekteti elődeit. Tudomása van róla, hogy Putnik volt megbízva a főkönyvek megfektetésével s ezért fizetett a város 1000 koronát. Felülvizsgálta a kész munkálatot egy szakbizottság és helyesnek találta. 1901-ig vezetve voltak a könyvek. Ki tiltotta meg a további vezetést, kit terhel a mulasztásért a felelősség? Emberi munka volt, aki készítette, hibázhatott, de azért még sem kellett volna sutba dobni és 5 évig mitsem tenni.

Egyetlenegy esetben sem hallottam a polgármesteri jelentésben erre vonatkozólag semmi célzást. Mindig az volt benne, hogy baj nincs, minden rendben van. (Derűtség.) Az elkészítendő munkáért fizetendő összeg erejéig kéri a vagyoni felelősség kimondását. Buday indítványával szemben kéri, hogy a pénzügyi vállalkozókat bizzák meg, azért, mivel az a számvevőség a saját munkáját sem képes elvégezni. Ilyen emberekkel dűlőre jutni nem lehet s a rendezési munkálat ismét csak elodáztatnék.

Veszelinovits tanácsos: Hogy elődeit akarta-e befektíteni vagy sem, a közgyűlés elé nem tartozik; de hivatali minőségéből folyólag ismételtelen kijelenti, hogy a meglevő pótdófkönyvek egy fapitykét sem érnek.

Mérő I.: Akkor visszafelé kell keresni a mulasztókat.

Veszelinovits: Haszontalan kiadás lenne.

Hauke polgármester: Most se azt kutassuk: mi okozta a bajt? (Hó! Hát?) Gyökeresen kell orvosolni az ügyet. Ha előterjesztéseire megtörténtek

volna az intézkedések, ma már nem itt állnánk. A múlt közgyűlésen kiküldött bizottságnak módjában van megállapítani a mulasztó közegeket akkor is, ha a munkálat elkészül; azért a felelősség kimondását egyelőre korainak tartja.

Mérő I.: Elvileg ki lehet mondani.

Hauke polgármester: Benne van.

Veszelinovits M.: Mulasztó tisztviselők a törvény értelmében anyagilag felelősek.

Hauke polgármester: Ne görditsenek ismét akadályokat a végleges rendezés elé. Meg lett beszélve az ügy a főispánnal. A pénzügyigazgató is felelős, hogy oly tisztviselőket adjon, akik lelkiismeretesen végzik elvállalt kötelezettségüket. Egy évi elkészült munkálat számszakilag rögtön felülvizsgálattik. A vizsgálat azután mindig megállapíthatja a mulasztókat.

Heincz főszámvevő: Tett előterjesztést, hogy a számvevőség képtelen a munkálatok ellátására még az 1904. évben, akkor, amidőn a szervezési szabályrendelet a pótdófkönyvek vezetését a számvevőséghez utalta. Kéri: engedjék meg ezen előterjesztésének felolvasását.

Heincz előterjesztését Szabó alszámvevő felolvassa.

Buday G.: Ezen előterjesztésre a tanács hogyan intézkedett?

Heincz K.: Sehogy! (Derűtség.)

Veszelinovits M.: Nem tartja időszerűnek, hogy a felelősséget a tisztviselők egymás nyakába akarják varrni. A kiküldött bizottság hatáskörébe tartozik az.

Fernbach főispán: Vitát nem enged provokálni személyes ügyekben. Csakis a szőnyegen levő tárgyhoz lehet hozzászólni.

Ezután a közgyűlés Buday és Lalsevits indítványát egyesítve elfogadta.

Villanyvilágítási ügy.

A villamvilágítási bizottság betervezi a létesített villamos művek felülvizsgálatáról felvett jegyzőkönyvet és a vállalkozó céggel leendő elszámolásról szóló jelentését.

A felülvizsgálati jegyzőkönyvet beható vita után, amelyben résztvettek Buday Gerő, Latinovits tanácsos, Szabó főmérnök, Hauke polgármester, — a közgyűlés tudomásul vette és a vállalkozónak a vállalati összegből hátralékban levő összeget kiutalta, s Szabó László főmérnöknek 1000 kor., Latinovits Szaniszló tanácsosnak 500 kor. jutalmat szavazott meg a villanyvilágítási munkálatok ügyében kifejtett tevékenységükért.

A jegyzőkönyvet nyomban hitelesítették.

Fürdői gyógyerők.

Noha a fürdőidény már vége felé jár, mégis alkalomszerű a fürdői gyógyerőkről egyet-mást elmondani.

Már az öreg Hyppokrates az életrendről irt könyvében a diätetikát rendszer tanul állította fel és a tudományok sorában kivívta neki az azt megillető tekintélyt. Az észszerű diätetikának emeltatása az emberi szervezetnek ugy élettani, mint kórtani állapotára nézve, az élet-, egészségi és kórállapotok alapos megvizsgálásával folytonosan emelkedett, s mai napság, midőn a kórbonctan segélyével meggyőződünk arról, hogy a kórfolyamat semmiféle „specificum“ által nem hagyja magát megakasztani, tetőpontját érte el. A figyelő, észlelő, tehát diätetikus gyógyeljárás joggal emelkedett érvényre az újabb orvosi iskolában, s üdvös eredményeit a mindennapi tapasztalás bizonyítja is. Ha e tény már heves bántalmaknál sem vonható kétségbe, annál inkább alkalmasak az idült bajok arra, hogy észszerű diätetikus gyógykezelés által enyhíteni, illetve megszüntetni lehessen őket.

Az újabb kor gyógykezelése az észszerűség terére lépett, midőn minden kőrmönfont kombinációt elvetett és az eljárást egyszerűsítette, a diätetikumra vetni a fősúlyt. A racionális szerek és eszközök közt első sorban áll a fürdő és vizivás, mely egész új erát nyitott s melyet nem lehet eléggé ajánlani. A homöopathia, mely főleg Magyarországon foglal el oly állást, milyenről a hasonszenvészetnek legvérmesebb reményű hirdetői és hívei sem reméltek, sikereit nem a „similia similibus“ elvének, hanem inkább a diätetikának köszöni, melyet e gyógyeljárás leghatalmasabb tényezőjének tekint még a laikus

Tul a Guadalquivir nagy folyón, ahol most a Triana áll és sötétképű, gyöngysor fogu, könnyűlábú cigánylányok táncolnak gitár mellett estende, sötét olajták kert sűrűjéből magasan egy torony emelkedik. A torony magasán szoba, vélnők pompás kilátó helyül szolgál csak. Pompás kilátó helyül is szolgált az, csak hogy nem a földre és ami a földön van szennyesen, hanem a tiszta égbe föl, a csillagok tiszta útjára

Al Gebr, a híres, magasabb mennyiség-tannal foglalkozó, vizsgálja a torony legtetéről minden este az ég titkát, de hogy mulasztana el egyetlenegy alkalmat!

A földi tudományból elég van már neki, ad astra iparkodik föl, föl, minél jobban a magasba.

Az arabok, minden számtani tudomány között, legjobban művelték a csillagászatot. A görögök nyomán, Ptolomaios könyve szerint haladtak. Al Mamum khalifa volt az arabok első csillagásza. De mi most nem Mamumról szólunk, aki öregségében a hamut mamumnak mondhatta, hanem a rege egy szende lánykáról és egy fiatal, tapasztalatlan asszonykáról szól.

Al Gebr tudósnek szépséges fiatal lánya van, az ifjuságnak zománca az arcán, az a bizonyos hamv, melyet a műértő szem azonnal észrevesz. A lányka mozdulatai kecsesek, táncoló a járása, mely beillik lebegésnek. Angyalok járnak olyan könnyűséggel az égből, amilyen a földön. Az a bizonyos andaluziai kellem ömlött el az egész lényén. A könnyű leánynak keble mégis piheg, mikor a fűszertő lépesön fölér, csaknem a torony hegyibe. Rózsára pirul eközben az arca, formáskái emelődnek. Aki ilyen látja a lányt, elveszti szive nyugalmát.

Csak hogy nem látja őt senki, fukar kal már szokta így a rózsaoaj drága esőpjét őrizgetni, aki azt se szereti, ha pénzért veszik, mert mindig száll valami az illatból, ha még olyan kevés is az. A serdült leányról az a hír jár a nép között, hogy varázsitalt készít annak a nagy varázslónak, aki őt fogva tartja, az édes apja. Azzal az itallal, mellyel csodát lehet tenni, az eget a földre hozni le, mindennap megteszi a lányka az utját föl a toronyba, nem mulasztaná el egyszer sem.

(Vége köv.)

is. Egyáltalán nem akarunk azonban a „nihilizmus“ szószólói lenni. Az ember meg akar gyógyulni, homo vult sanari; a szenvedő közönség gyógyszerét kér orvosaitól, mivel a kór fölismérésével egyedül nem éri be s ő azt át nem tudja látni, hogy e körülmény a gyógykezelés szabatoságára és biztosságára nézve döntő befolyással van. Vannak oly gyógyhatásaink is, melyek hatását nem tagadhatjuk s ezek elmulasztása az adott pillanatban s a nihilizmussal való kacérkodás valóságos esztelenség, bűn. A bevált gyógyító tényezőket épp oly kevéssé szabad szem elől téveszteni, mint magát a diätetikát.

S a diätetikus gyógyszerek első sorban azok, miket a legézszerűbb és gyógyhatásukban legkiválóbbaknak ismerünk. E sorba nemcsak a szorosan diätetikumok tartoznak, mint a savó, tej, kumisz, szőlő stb., hanem az ásványvizek és a fürdők rendszeres használása is.

Az ásványos források oly hatványokat tartalmaznak, melyeknek üdvös befolyása a testi szervezetre ismeretes és maga a természet által eszközölt vegyületben nyújtatnak a szenvedőknek, melyeket eddig mesterségesen is igyekeznek ugyan előállítani, a nélkül azonban, hogy ez utánzatok a természetesnek még csak nyomába is léphetnének. Az ásványvizek gyógyerőtani értéke el van ismerve; miután azonban az ásványvizek vegyi szerkezeténél fogva az azokban rejlő gyógyelem nehezen választható el a diätetikaitól s a „gyógy-és diätetikus szer“ fogalma épp oly nehezen állapítható meg, mint a „mérreg“ fogalma: az ásványvizek már csak azért is jelentkeznek többé-kevésbé diätetikai gyógyszerekül, mivel közvetítője gyanánt maga a víz játsza bennük a főszerepet s az külsőleg és belsőleg a leghatásosabb diätetikus hatványul működik s így gyógy- és fürdőhelyek kiválasztásánál nem egyedül a vegyi tartalom, hanem egyéb fontos körülmények is bírnak irányadással, mint: a levegőváltás, a megváltozott életmód, a nyugalom, szórakozás stb.

A fürdő használata mint diätetikum már a legősibb népeknél is nagy becsben állott, nemcsak tisztasági tekintetből, hanem az ezáltal célzott és elért testbőrpolás és az elvesztett egészségnek visszanyerése által is. Hogy az ásványvizes fürdők csak hőmérsékletük vagy a külbőr és a takhártyák által felszívott vegyi tartalmak, vagy az azokban foglalt villamos áramlatok következtében hatnak, még mindig vita tárgya, míg a balneologusok nézete odahajlik, hogy a rendszeresen használt fürdő különböző gyógytényezői csak a fürdőzés idenye alatt szigorúan meg-

tartott rendszeres, diätetikus, szabályozott életmód által jutnak érvényre.

A diätetikus gyógykezelés általában megköveteli azoknak a mozzanatoknak szemeltartását, melyek az ilyes orvoslati nemeknél egyforma méltánylást érdemelnek. Ilyenek: a lég, testmozgás és nyugalom, gymasztika, tápszerek, életmód, lakás, ruházat, szellemi diäta, szórakozás, társasélet, melyekkel karöltve járnak a gyógyszerek: tej, savó, kumisz, szőlő, ásványvizek, fürdő stb. Ezek azok a hatványok, melyek (a téli időn kívül) csak égaljilag kedvező félévű gyógyállomásokon alkalmazhatók sikeresen.

H i r e k .

Személyi hír. Jahl Gusztáv altábornagy, a szegedi m. kir. II. honvédkerület parancsnoka tegnap este a helybeli honvédszázalaj megszemlélésére városunkba érkezett. Tiszteletére a helybeli honvéd és közös tisztikar az „Elefánt“ szállóban bajtársias összejövetelt rendezett.

Eskütétel. Dr. Boromisza Tibor, az ujonnan kinevezett szatmári püspök szeptember 7-én Bécsben teszi le az esküt a király kezébe.

Kinevezés. A vallás és közoktatásügyi miniszter Gosztonyi Margit németpalánkai áll. polg. iskolai helyettes tanítónőt ugyanezen iskolához segédtanítónővé nevezte ki.

Hymen hír. Dr. Trischler Aladár szeptember hó 3-án esküszik örök hűséget Korény Vilvának Hódáságon.

A városi könyvtár megvizsgálása. Dr. Fejérpataky László, budapesti egyetemi tanár, a Nemzeti Múzeum könyvtárának igazgatója, a Múzeumok és Könyvtárak országos Főfelügyelőségének megbízásából megvizsgálta a városi könyvtáregylet könyvtárát s a rendezési munkálatokat, melyeket Roediger Lajos, főgimnáziumi tanár végezett. A tapasztalokról teljes elismeréssel nyilatkozott. A városi könyvtár a folyó évtől kezdve állami segélyben részesül. Dr. Fejérpataky ez alkalommal megtekintette a Bács-Bodrog vármegyei Történelmi Társulat könyvtárát, valamint a múzeum gyűjteményeit is, melyeknek a múlt évben megkezdett rendezési munkálatait most folytatja és végezi be dr. Csérni Béla szakmegbízott, mint az országos Főfelügyelőség kiküldötte. A tudós látogatót különösen meglepte a régiségvár gazdagsága s a néprajzi tárgyak érdekessége. Dr. Fejérpataky, két napi ittartózkodás után, pénteken reggel utazott vissza a fővárosba.

A sorozás vármegyénkben.

Bács-Bodrog vármegye területén az 1906. évi fősorozás a következő sorrendben fog megtartatni: a bajai járásban október hó 15-től 20-ig, az apatiniban október 29-től november 7-ig, a bácsalmásiban november 9-től 17-ig, a zomboriban november 22-től 29-ig, a topolyaiban október 10-től 19-ig, a zentaiban november 3-tól 12-ig, Zenta városnál november 14-től 17-ig, az óbecsei járásban november 22-től 30-ig, a zsabolyaiban október 10-től 13-ig, a titeliben október 17-től 19-ig, a kulaiban október 27-től november 5-ig, a palánkaiban november 7-től 12-ig, a hódáságiban november 14-től 20-ig, az ujvidékiben november 22-től 30-ig.

Fékező halála. Folyó hó 25-én Horváth János fékező a balasi állomáson a tehervonat zárókoocsijának fékfülkéjéből a sinek közé bukott és szörnyet halt. A szerencsétlenül járt ember holttestét beszállították a szabadkai kórházba. Hogy mi volt a szerencsétlenség oka, azt megállapítani nem sikerült.

Tulipánestély.

A zombori polgári kaszinó egyesületi dalárda felerészben a Tulipánkert egyesület, telerészben pedig saját alapja javára folyó évi szeptember hó 29-én hangversenyyel, műkedvelői előadással és táncal egybekötve „Tulipánestélyt“ rendez. Derékdalosaink az estélyre már nagyban készülődnek. A rendezendő tulipánestély iránt városszerte nagy érdeklődés mutatkozik. Sokan felrándulnak vidékről is, hogy a fényesnek ígérkező mulatságon résztvegyenek. A véglegesen megállapított programot lapunk legközelebbi számában fogjuk ismertetni.

Az adókvető bizottság működése. A Zombor városnál működő egyenes adókvető bizottság további tárgyalásainak sorrendje a következő:

Szeptember 1-én 1505—1553. t. a. új üzletek: ló- és sertésalkusz, aranyozó, asztalos, bába, bognár, bérkocsis, bordélyos, nyersbőrkereskedő, cipész, dohányárus, rabélelmezési vállalat, előnyomda, eseruyójavító, fényképész, géplakatos, gépkereskedő, gőzfürdő-bérlő és tulajdonos, gőzmalomtulajdonos, gránitmozaik-készítő, gyógyszerész és gyümölcskereskedő.

Szeptember 3-án 1554—1603 t. a. új üzletek: harisnyakötő, hentes, kályharaktár, kenyérelárusító, kenyérsütő, kertész, boltgárkertész, volt városi kertész, kofa, kőműves, koresmáros, könyvkötő, kovács, közvetítő, lakatos, lisztkereskedő, mészáros, hentes, molnár, mosóintézet, vasalóintézet, nőikalap divatárus, pálinkafőző és papucses.

Szeptember 4-én 1604—1651. t. a. új üzletek: pék, puskaműves, rézműves, rőföske-reskedő, rövidáru és diszműkereskedő, sertés-hizláló, sütő, szabó, szatócs, gyümölcskereskedő és vegyeskereskedő, túszer és esemegekereskedő, szikvizgyáros, megyei székház tatarozási munkálat, tégláregelő, ügynök és bizt. ügynök, ügyvéd, utépitési vállalat, varrónő, zombori jótékony szerb nőegylet mint női szabó és kézimunka ipar, villanyvilágítási berendezések készítése, eladása és szerelése, mű és élővirág és sarkoszuroló eladás, ártézi vízfordó, zálogház-tulajdonos, zárgondnoki díj.

Szeptember 5-én a nyilvános számadásra kötelezett vállalatok és egyletek 1905. és 1906. évi adója.

Pályázati hirdetés. Zombor város közönsége mint a Falcione Gyula-féle ösztöndíjalapítvány kezelője az említett alapítványnál 1906/7. tanév I. (első) felétől üresedésben levő évi 1200 koronával javadalmazott egy ösztöndíjas helynek betöltése céljából pályázatot hirdet Felhivatnak a pályázni szándékozók, hogy igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket a városi tanáreshoz címezve folyó évi szeptember hó 25-éig bezárólag annál is inkább nyujtsák be, mert elkésztett benyújtott folyamodvány figyelembe nem vétetik.

Kalandos kóborlás.

Horváth János lakos a napokban egy 12 éves fiút vitt be a szabadkai rendőrségre. A fiú Ognyanov Bránkónak mondta magát. Kihallgatásakor a következőket vallotta: Három évvel ezelőtt Szerbia Jagodina nevű falujában felszállt az ex.resszvonat fekezőjére. Ahol a vonat megállt, a kerekek közé ment, hogy észre ne vegyék. Így jutott el Ujvidékre. Onnan gyalog Zentára ment, ahol egy évig volt kanász, majd ujjában egy évig Ludason szolgált. Továbbá eladta, hogy beszél magyarul, szerbül és görögül. A rendőrség megindította a vizsgálatot, hogy mi igaz a fiú vallomásából s kiderült, hogy a fiú költött mesét mondott, mert a fiatal Robinson Benlyhe szabadkai keztyűsnek a gyermeke, aki már többizben szökött meg hazulról. Nemrég felakarta magát akasztani, majd ismét nyakába vette a vándorlást. A rendőrség a kalandos gyermeket átadta szüleinek.

Szerencsétlenül járt huszár.

Madeczk György 29 éves ujvidéki lakos, aki mint póttartalékos most bevonult a szabadkai huszárezredhez, a napokban lovaglás közben megbokrosodott a lova és ágaskodás közben földre bukott és a huszárt maga alá temette. A huszár rendkívül súlyos sérülést szenvedett. Beszállították a csapatkórházba.

A bajai vasuti katasztrófa.

Bajáról írják: Folyó hó 26-án Krikovszky József feleségével és fiával egylovas kocsin szőlejéből a Fecske utcán keresztül a város felé hajtott. Mitsem sejtettek, mert a sorompó nyitva állt és közvetlen előttük egy másik kocsi nyugodtan és zavartalanul áthajtott a sineken. Mihelyt azonban a sinekhez értek, a nagyroval rohogó személyvonat a sinekre ért, a kocsit elütötte s azt egy darabig magával vonszolta Krikovszky József a kocsiból kibukva, a rohanó mozdonyba ütközött, mely halántékából egy darabot kihalított és jobb kezének három ujját elvágta. Menten holtan terült el a sinek alatt. Feleségét és fiát a rohanó mozdony az árokba lódította. A szerencsétlen asszony fején nagy sérülést és combtörést szenvedett. Fia szerencsésen megmenekült s az ijedségen kívül semmi baja nem történt. Ugy a rendőrség, mint a vasuti előjáróság a legszélesebb körű vizsgálatot indították meg az iránt, hogy kit terhel a felelősség a szerencsétlenségért.

Aki a maga bírója. Nem mindennapi eset történt a szabadkai piactéren. Szabó József harisnyakötő sátorába beállított Balogh Károly és követelte, hogy Szabó fizesse ki neki, amivel tartozik. A harisnyakötő azt mondta, hogy először a bíróság ítélje meg, hogy tényleg tartozik-e ő Balognak. Am a hitelező kijelentette hogy ő nem fordul bíróhoz, majd lesz ő a maga bírója. Ezzel se szó, se beszéd, megfogta a harisnyakötőt és kipenderítette a sátorából, azon megjegyzéssel, hogy majd eladja ő a harisnyákat és úgy elégíti ki a követelését. A közönség azonban, amely tanuja volt a vitának és az erőszakos kilakoltatásnak, nem volt hajlandó vásárolni. Balogh erre fölkapott egy csomó harisnyát, elvitte a piactér egy másik részére és ott aztán sikerült is neki 7 korona áru harisnyát eladni. A harisnyakötő feljelentésére a rendőrség zsarolás miatt megindította az eljárást az önbíráskodó ellen.

Próba földrengés. A japánok nagyon leleményes emberek. Ismeretes, hogy a sűrű földrengésekre való tekintettel, a házaikat fából építik. Ujabbán azonban ezzel sem érik be, hanem előbb kitanulmányozzák a telket is, amelyen építeni akarnak. A telkre ráépítenek egy favázat, amely nagyjában olyan, mint az építendő ház. Azután egy különös gépezet segítségével próba földrengést rendeznek a telken. Csak ha a ház győzelmesen ellentállt, akkor kezdenek hozzá a tulajdonképpeni ház felépítéséhez.

Tréfából halál. Tóth András kölpenyi és Kullmann Fülöp bulkeszi fiatal parasztagdák a eséplés közben elfáradva, lepihentek, miközben egyikük azt ajánlotta, hogy birkózzanak. A két legény ingujjukat felgyűrve, hamarosan birokra kelt, melynek azonban szerencsétlen vége lett, mert Kullmann Tóth Andrást úgy vágta földhöz, hogy az esés közben támadt belső sérülések következtében ötödnapra meghalt. A vizsgálatot gondatlanságból eredő halálát okozó súlyos testi sértés miatt Kullmann ellen megindították.

Rablás fényes nappal. Bársony István újvidéki gyári munkás a sétatér mellékutján a fűben lekeve újságolvasással töltötte idejét, miközben két 25 év körüli szerb parasztleány hátulról megtámadta és száját betömve, kezét összekötve zsebeit kikutatták és pénztárcáját 9 korona tartalommal elrabolták. Bársonyt kellemetlen helyzetéből a később arra haladó Balázs Péter kömüvessegéd szabadította ki, aki a nyöszörgésre figyelmessé lévén, odament Bársonyhoz, felvágta kötelékeit és kivette szájából a kendőt. A rendőrség a vakmerő rablók után a nyomozást megindította.

Tolvaj cselédleány. Pintér Viktor újvidéki cselédleány 16 éves kora dacára valószínű szarkatermesztető. Ahol szolgálatba áll, lop a gazdától, lakótól, cselédársaitól mindent, amit ér. A napokban is nem kevesebb, mint három panasz érkezett ellene s most a tolvaj leány ellen az eljárást megindították.

Gondnokság. A szabadkai kir. törvényeszk Hineg György és Virág Ferencné szül. Kórmányos Rózát elmebetegség miatt gondnokság alá helyezte.

Burgonyamérgezés. Nagyon kevesen tudják, hogy a burgonya is tartalmaz veszedelmes mérgeanyagokat, amelyek esetleg halált is okozhatnak. A mérge a solanin s annál nagyobb mennyiségben található a burgonyában, mennél érettebb. 1892 ben például új burgonyák élvezete jóformán járványszerű mérgezést idézett elő egy elzászi garnizonban, ahol 257 katoná betegedett meg burgonyamérgezés következtében. A betegség hányással kezdődik, majd erős láz lép fel, a szíverés hevesebb lesz és a kolerához hasonlatos tünetek lépnek fel. A beteg gyakran eszméletét is elveszíti és nem ritkán meg is hal. Éppen ezért a burgonya élvezésénél nagy elővigyázat szükséges és ajánlatos, hogy csak jól érett és romlatlan burgonyával éljünk.

Bizony, bizony, akit március megkímél, azt elviszi április, enyeleg olyik beteg, ha megkönnyebbül. De még a veszedelmes április is bizonyosan eltelik, a nélkül hogy e haljóslatu, enyelgő közmondást beváltaná, ha a beteg idejében megbízható s biztos hatású szerhez folyamodik. Hogy Thierry gyógyszerész balzsama kiválóképen ilyen szer, bizonyítja az ezernyi eredeti hálálkódó levelet tartalmazó füzet, melyet Thierry gyógyszerész (Pregrada, Rohitseh mellett) kívánatra ingyen és bérmentve megküld mindenkinek. Minden beteg okvetlenül olvassa el a mai hirdetést: Thierry balzsama stb. és rendelje meg a balzsamot.

T a n ü g y.

Zombor sz. kir. város államilag segélyezett felső kereskedelmi iskolájában a tanulók beírása szeptember hó 1., 3. és 4. én mindenkor délelőtt 9—12 óráig történik, miután azonban egy-egy osztályba 40 tanulónál többet fel nem vehetünk, előjegyzéseket már a nagy szünet alatt is elfogadunk. Előjegyzetés alkalmával a felvételi, könyvtári és értesítői díj, összesen 7 korona előre lefizetendő. A felső kereskedelmi iskola három évi tanfolyamból áll ugyanannyi osztálylyal, amelyek alsó, középső és felsőosztály nevet viselnek. Az alsóosztályba oly tanulókat veszünk fel, akik a gimnázium, reál- vagy a polgári iskola négy osztályát sikerrel elvégezték, a középső- és a felsőosztályba csak az előző osztály elvégzése után léphet a tanuló. A felsőosztályu tanulók az iskolai év végén a vallás-, közoktatási és a kereskedelmi miniszterek képviselői jelenlétében érettségi vizsgálatot tesznek. A zombori illetőségű tanulók tandíja 60, a vidékieké 80 korona, amely előleges félévi részletekben is lefizethető. Ezenkívül beírás alkalmával fizetendő felvételi díj fejében 4 korona, az orsz. tanári nyugdíjalapra 6 korona, az ifjúsági könyvtárra 2 korona és az év végén kiadandó értesítőre 1 korona. A tornázás és a vivás tanításának díja félévenként 4 korona. Szegénysorsu, jó előmenetelt tett tanulók teljes tandíjmentességben részesülnek és tankönyvekkel is ellátatnak, minden egyéb az igazgatóság készséggel ad felvilágosítást és szívesen ajánl teljesen megbízható családokat, amelyek tanulókat teljes ellátásra elfogadnak. — A felső kereskedelmi iskola igazgatósága.

Értesítés. A nyilvános polgári leányiskola negyedik osztályát s a felső népiskola második felső (nyolcadik) osztályát jó sikerrel végzett tanulók a szegedi állami felsőbb leányiskola ötödik osztályába felvételi vizsga nélkül fel fognak vétetni. Az állami felsőbb leányiskola ötödik és hatodik osztályának elvégzése azon haszonnal is jár, hogy azok a tanulók, akik a szegedi állami felsőbb leányiskola hatodik osztályát elvégezték és érettségi bizonyítványt akarnak szerezni, az állami felsőbb leányiskola hatodik osztályában nyert bizonyítványaik alapján és ha a gimnáziumban a latin nyelvből az osztályvizsgákat leteszik, bármelyik gimnázium hetedik osztályába beléphetnek magán vagy rendkívüli tanulóknak s a gimnázium hetedik és nyolcadik osztályának elvégzése után érettségi vizsgát tehetnek. A szegedi állami felsőbb leányiskola ötödik osztályába való felvétel iránt folyó évi szeptember 15-ig lehet jelentkezni az igazgatóságnál.

Közgazdaság.

Széna, szalma, takarmány. (Fuchs József takarmánynagykereskedő heti jelentése Budapest, V., Nádor-utca 11.) A hetivásáron szénában és szalmában nagy behozatal és élénk kereslet volt. Eladatott: középminőségű jobb és elsőrendű széna 2.20—2.90, muhar 2.80, alomszalma 1.50, zsupszalma 1.80, szecska 2.25, kor. per 50 kiló fuvaronként házhoz szállítva. Préselt széna 2.60—2.80, préselt szalma 1.40—1.60 kor. per 50 kiló a józsefvárosi pályaudvaron. Gabonaművek: zab 6.80, tengeri 6.40, rozs 6.30, árpa 6.50—7.00 kor. 50 kilónként.

HIRDETÉSEK.

Fűszer- és festékárú üzlet felosztása miatt kitűnő karban levő fűszerállványaim 160 fiókkal eladók. Göszl Pál építési anyag- és szénkereskedésében Zombor, Apatini-ut 18. sz.

3-2

Zálog-árverés.

Mindazon ékszerek és zálogtárgyak, melyek 1906. évi július hó 31-ig lejártak, és pedig 7848—50372. számig, ki nem váltattak vagy át nem irattak, **1906. évi szeptember hó 6-án** a zombori kereskedelmi és iparbank zálogkölcson-osztály helyiségében délelőtt 9 órakor tartandó **nyilvános árverésen** eladatni fognak. Hosszabbítások a kitűzött árverést megelőző 3 nap előtt történhetnek.

Zombor, 1906. augusztus 10.

Zombori kereskedelmi és iparbank igazgatósága.

3577/1906. szám.

Pályázati hirdetmény.

Palánka község irnoka Ujpalánka község segédjegyzőjévé helyettesítve lett, ennél fogva helyettes irnokot keresek.

Az irnok évi fizetése 720 korona, az állás azonnal elfoglalható.

Levélbeli megkeresések hozzám intézendők.

Palánka, 1906. augusztus 29.

Potzta György,
jegyző

4244/1906.

Pályázati hirdetmény.

A bácsalmási járáshoz tartozó Tataháza községben leköszönés folytán megüresedett községi szülész női állásra pályázatot hirdetek és felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényüket hozzám **f. évi szeptember hó 12-ig** annál is inkább nyujtsák be, mert az elkésett folyamodványok figyelembe nem vétetnek.

Ezen állás javadalmazása a községi pénztárból havi előleges részletekben kiszolgáltatandó 100 korona készpénz fizetés és minden segédletért szülések-nél 2 korona díj.

Bácsalmás, 1906. augusztus 23-án.

Szutrély Lipót,
főszolgabíró.

2-2

ALAPITTA 1848.

Hirdetmény.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség b. tudomására hozni, hogy Zomborban (Szóntai-ut 12. sz. alatt) a mai kornak megfelelő és bármely más cégekkel versenyképes, mindennemű legizlésebb, ugymint **majolika, fehér, crem, havanna, barna, zöld** és **kék színben** és megfelelő **nagyságban**

cserépkályhákat

jutányos árak és pontos kiszolgálás mellett állandóan raktáron tartok. Ezen általam készített és felállított kályhákért, főképp pedig tűz-ellentállásáért, valamint tartósságáért kezeskedem.

Mindennemű kályhajavitásokat olcsón és jól elkészítve szállítok.

Teljes tisztelettel

Simatics Mihály,

kályhakészítő.

10-5

A zombori m. kir. pénzügyigazgatóságtól.

232 sz.

év. 1906.

Hirdetmény.

A m. kir. pénzügyminiszter ur az 1906. évi július hó 16-án kelt 68199. számú rendeletével a gombosi révhez vezető közút kiépítését 1233 korona 72 fillér összeg erejéig engedélyezte.

A fent említett munka kivitelének biztosítása céljából az **1906. évi szeptember hó 19-ik napjának 10 órájára** a zombori pénzügyigazgatóság helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

A versenyezni óhajtok felhivatnak, hogy a fentebbi munkát végrehajtásának elvállalására vonatkozó zárt aján-

lataikat a kitűzött nap d. e. 10 órájáig a nevezett hivatalhoz annival is inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

Az ajánlathoz az általános feltételekben előírt. az engedélyezett költségösszeg 5%-ának megfelelő bánatpénz vagy a bánatpénznek az állampénztárnál (adóhivatalok, vámhivatalok, sóhivatalok stb.) történt letételét igazoló pénztári nyugta csatolandó.

A szóbanforgó munkálatra vonatkozó műszaki műveletes részletes feltételek a nevezett pénzügyigazgatóságnál a rendes hivatalos órákban naponként megtekinthetők.

Zomborban, 1906. augusztus 28-án.

Popp György,

pénzügyigazgató.

A hölgyek legszebb disze

a fehér és tiszta arcbőr,

ezt elérhetjük a bámulatos, csodás hatásáról hírneves

Hajós-féle

ARADI IBOLYA-CRÉME

használatát által.

Szeplő, májfolt, bibiros,

bőrvörösséget és mindennemű arctisztátalanságot

egy csapásra megszüntet.

Ára 1 korona, dupla tégely 2 korona.

Ibolya-crème szappan 70 fill. Ibolya-hőlgypor fehér, rózsá vagy crém színben doboza 1 kor. 20 fill. Ibolya-tej (Eau de Violette de Hajós) 1 korona.

Óvakodjunk utánzatoktól!

A bevásárlásnál csakis HAJÓS féle Aradi készítményeket tessék kérni és elfogadni.

Kapható a feltalálónál:

Hajós Árpád

gyógyszertárban Arad, Andrassy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben.

Kapható: Zomborban Német városi gyógyszertára, Szent-György tér, Bácsmartonoson Kamráth Jenő gyógyszerésznél.

10-3

A cimre tessék figyelni.

A nagyérdemű ruhavásárló közönségnek becses figyelmébe ajánlom a dusan felszerelt elsőrendű

ruharaktáramat,

mindennemű

: : férfi-, fiu- és gyermekruha, : :
ugymint

szőrme-, bőr- és sportkabátok,
különlegességek felöltőkben és
gyermekruhákban.

Jó munka! Szabott ár!

Kiváló tisztelettel

BONDY ARNOLD

Zombor, Kossuth Lajos (fő) utca 12. szám,
a takarékpénztárral szemben. 15-2

3538/k. ü. 1906. sz.

Árlejtési hirdetmény.

A zombori kir. ügyészség közhírré teszi, hogy a felügyelete alatt álló zombori kir. törvényszéki, ugy az apatini, a hódási és kulai kir. járásbírósi fogházakban elhelyezett letartóztatottak 1907., esetleg 1907—1909. évi élelmezésének együttes biztosítása tárgyában **1906. évi szeptember hó 5-én délelőtt 9 órakor** a kir. ügyészség hivatalos helyiségében zárt írásbeli ajánlatokkal egybekötött árlejtés tartatik.

Bánatpénz 2000 korona.

Kikiáltási ár egy főtt étadagra 22 fillér, 56 dgrm fekete kenyérré 10 fillér, együtt 32 fillér.

Az árlejtési feltételek a hivatalos órák alatt a kir. ügyészségnél megtekinthetők.

Felhivatnak a vállalkozni óhajtok, hogy a szabályszerűen felszerelt, bélyegezett és bánatpénzzel, vagy megfelelő értékű állami értékpapirokkal, — vagy szintén megfelelő értékű, az állam által kamatbiztosított értékpapirokkal ellátott zárt írásbeli ajánlatokat 1906. évi szeptember hó 5-én délelőtt 9 óráig a zombori kir. ügyészségnél nyújtsák be, illetve a szóbeli árlejtésnél személyesen vagy meghatalmazottaik által képviselve jelenjenek meg.

Zombor, 1906. augusztus hó 15-én.

Popovits Aurél,

3-3

kir. főügyési helyettes.

Eladó hintó.

Egy teljesen kijavított, javítás óta nem használt félfedeles pesti Janula-féle hintó 700 koronáért eladó. Megtekinthető Csihás Benő-utca 1. szám alatt.

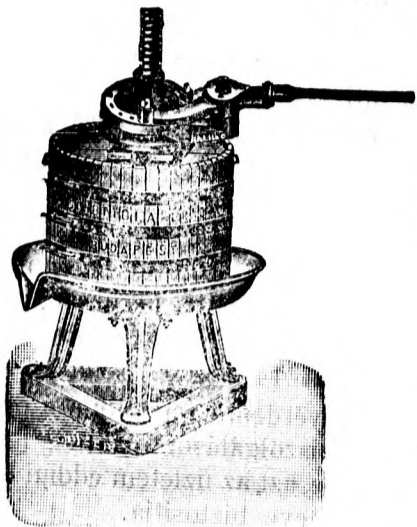
3-3

2003

az ált
kálata
hirdet
szeg:
összm
zárt i
szóló
latok
15-ik
a közs
Ajánla
kijelen

SCHOTTOLA ERNŐBUDAPEST.
Nagykereskedő és gyáros.

VI. Andrásy-ut 2. szám.

PINCEGAZDASÁGI OSZTÁLY.

Ajánlja

borpréseit,

borszivattyuit,

borszűrőit,

rugganta-

és

kender-tömlőket,

a szüreteléshez

és pincegazdasághoz szükséges összes ke-
lékeket.

*—36

Arjegyeket kívánatra készséggel küld.

Minden gazda saját érdekében cselekszik, ha a hirneves és
csakis eredeti „BÄCHER“-féle

: acélékéket és tégelyacél-eketestet vásárolja. :

A Bächer-féle ekek és eketestek kiscgazdák számára is ké-
szülnek és ugy könnyű súly, biztos járás, mint tartósság
tekintetében minden más gyártmányt felülmúlnak és munka-
teljesítés tekintetében kiválnak. Az ekefej törhetetlen acélból
készül, melyekért 5 évi szavatosságot vállalok.

Arjegyeket és árajánlatot készséggel ingyen küldök!

BÄCHER RUDOLF kizárólagos ekegyár raktára.

Magyarországi vezérképviselő:

SZÜCS ZSIGMOND, Budapest, VI., Nagymező-utca 68.

= A MELICHÄR-féle cs. és kir. szabadalmazott =

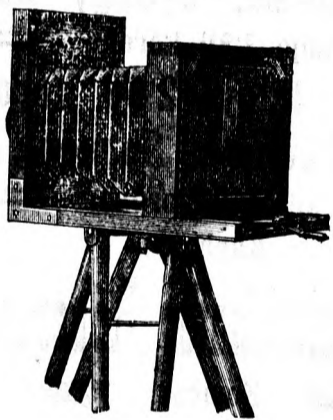
„UNICUM DRILL“sorvetőgép, ugy célszerű szerkezet, kevés vonóerőszükséglet,
pontos szabályozhatóság, mint tartósság tekintetében valamennyi
gyártmány között az első helyet foglalja el.Erről tanuskodik azon körülmény, hogy az utóbbi 13 évben
26,000-nél több ily gép adatott el.

Abrás leirással es arjegyekkel ingyen szolgál:

MELICHÄR FERENC, csász. és kir. szabadalmazott
vetőgépgyárának raktára.

Magyarországi vezérképviselő:

SZÜCS ZSIGMOND, Budapest, VI., Nagymező-utca 68.

!!! Uj fényképészeti műterem !!!Van szerencsém a nagyérdemű közönség
szives tudomására hozni, hogy a **Bajai-**
utca 4. sz. alatt (Knipl János-féle
üzlet udvarában)**fényképészeti műtermet**

nyitottam.

Készítek a legujabb divat szerint fény-
képeket, u. m.: **platinai nagyítás és**
aquarell színben. Amidőn magamat a nagyérdemű közönség jóindulatába ajánlv,
egyben biztosítom a legszolidabb árak és pontos kiszolgálásról.

Szives pártfogásukat kérve, maradok

kiváló tisztelettel

Mándits P.,

fényképész.

6—5

2003/1906.

Arlejtési hirdetmény.Bácsfeketehegy község előljárósága
az általa építendő óvoda kiviteli mun-
kálataira zárt írásbeli versenytárgyalást
hirdet. Építési, illetve költségvetési ösz-
szeg: 11386 kor. Ajánlat csakis az
összmunkálatokra tehető. A lepecsételt,
zárt írásbeli ajánlathoz 1000 koronáról
szóló letét nyugta melléklendő. Az aján-
latok legkésőbb **1906. szeptember**
15-ik napjának déli 12 órájáig
a község előljáróságánál adandók be.
Ajánlattevők ajánlataikban tartoznak
kijelenteni, hogy jelen építkezésre vo-natkozó összes műszaki iratokat tanul-
mányozták és azokat magukra nézve
kötelezőnek ismerik el. Ajánlat átalány-
összegben teendő és az számokkal és
betűkkel világosan ki is irandó az aján-
latban. Az építkezésre vonatkozó kivi-
teli és részlettervek, költségvetés és
építési feltételek Bácsfeketehegy község
jegyzői hivatalában a hivatalos órák
alatt megtekinthetők.Az építés 1907. ápril 1-én meg-
kezdendő és ugyanazon év augusztus
1-ig befejezendő.

Bácsfeketehegy, 1906. augusztus 24.

Kozma Dezső,
jegyző.

2—2

Józsa Lajos,
bíró.**: Valódi magyar gyártmány :
Tulipán padlómáz.**A legjobb, legszebb és
legtartósabb tulipán
padlómáz háromszinű
tulipán jelzéssel, csinos
dobozban kapható...:

3—1 egyedüli raktárban:

Gergurov Dániel és fia

= cégnél, Zombor. =

Eladó ház. Zomborban Dob-utca 17.
sz. ház, mely áll 5 szoba,
két konyha, pince s a hozzá-
tartozó mellékhelyiségekből.
továbbá baromfitenyésztésre
alkalmas nagy udvar, be-
fásított nagy kert 4 éves
amerikai ojtott külön válo-
gatott fajszőlővel, — **szabad**
kézből eladó. Bővebb felvi-
lágosítás nyerhető a ház-
tulajdonosnál.

3—3

Gergurov Dániel és Fia 3-2
 vas- és festékkereskedésében
 == ZOMBORBAN ==
két fiatal segéd,
 ki a magyar, szerb és
 német nyelvet szóban:
 o o birja, kerestetik. o o
 Továbbá két jó házból
 való fiu
tanoncul
 == felvétetik. ==

:: Minden utánzás és utánnomás ::
 büntetendő.

A THIERRY-féle balzsam

csak a zöld apáca-védjeggyel
 valódi.
Törvényileg védve
 Fáradtan és leghathatóbb szer
 emésztés, gyomorgöres, kólíka,
 katarus, mellfájás, influenza stb.
 Ára 12 kis vagy 6 dupla, vagy
 pedig egy nagy különlegességi
 o o üvegnek patent zárral o o
5 korona franco.
THIERRY CENTIFOLIA
== KENŐCSE ==
 : : netovábbja a szerekek : :
 mindennemű daganat ellen Ára
 két tégelynek **3-60 kor.**
 bérmentve az összeg előleges
 beküldése vagy utánvét ellenében

THIERRY A.
 gyógyszerész.
 Pregrada, Rohitsch-Sauerbrunn mellett.
 Baktár: Török József és dr. Egger I. Leó
 budapesti és Vértes L. lugosi gyógyszerészeknél
 Kapható Zomborban: 26-19
NÉMET városi gyógyszertára
 Szt. György-tér. Telefonszám 71.

Csemege
szőlő.

Naponta többször frissen szedve, a leg-
 finomabb és legnemesebb csemege és
 muskotály fajtákból (különként vagy
 kosárszámbra) piaci árban kapható

KRIZMANITS IMRE

apatini-uti szőlőtelepén vagy kistemplom-
 utca 12. sz. a. lakásán. 10-3

5 kgm. vétel házhoz szállítatik.

Tartós téli szőlőre már most előjegyezhetni.

Vidékre 5 kgmos postakosárral
2, 2-50 és 3 koronáért (minőség szerint)
 bérmentve szállítok.

Elsőrendű 3-3

sertészsirt

10 kilón felül 65 krért,
 ugyszintén kitünő

füstölt szalonnál

10 kilón felül 68 krért
 ajánl bármely mennyiségben

Bogdán István
 hentes, Zrinyi-utca.

FAELADAS!

Tisztelettel értesitem a nagyérdemű
 közönséget, hogy a **diakovári vasuti**
 állomás közeleiben

NAGY TÚZIFA RAKTÁRT

létesítettem és eddigi tisztelt vevőim
 becses figyelmét erre felhívom. — A
 tűzifa alábbi ára 10,000 kilogram-
 monként a diakovári vasuti állomá-
 son vasuti kocsiba berakva értendő.

Elsőrendű gyertyánfa hasáb	126 kor.
Elsőrendű cserfa hasáb	135 kor.
Elsőrendű tölgy hasáb	135 kor.
Elsőrendű gyertyánfa dorong	120 kor.

A vasuti viteldij 10,000 kgr. után
 Zomborig 40 koronába kerül. A meg-
 rendeléseket kérem nálam Zomborban
 Vaspálya-ut 14. sz. a. eszközölni.

Hogy a nagyérdemű rendeljem a pon-
 tos, gyors kiszolgálással meg lesz-
 nek elégedve, azt az üzletem eddigi hir-
 | | | neve biztosítja. | | |

Tisztelettel
SZTOJKOV MIJÓ,

3-1

fakereskedő.

Mig a készlet tart.

Legfinomabb 3-3

Cuba, Mocca, Gyöngy kávé,
 kilója 3-80 korona.

Santos, kilója 2-60 korona.

Orange Pecco és Sousong tea,
 kilója 8 korona.

Kapható:

ifj. Heindlhofer Róbertnél

Zombor.

SCHÖN ADOLF

KÖNYV-, PAPIR- ÉS ZENEMŰ-KERESKEDÉSE ZOMBOR. (KOSSUTHLAJOS U.)
 ALAPITTATOTT 1857-BEN.

AZ ÖSSZES HELYBELI ÉS VIDÉKI ISKOLÁKBAN ELŐIRT

TANKÖNYVEK

ÓDON ÉS ÚJ ÁLLAPOTBAN, valamint IRÓ- ÉS RAJZESZKÖZÖK,
 AZ OLAJ- ÉS AQUARELL FESTÉSZET

ÖSSZES KELLÉKEI LEGJUTÁNYOSABBAN KAPHATÓK:

SCHÖN ADOLF

KÖNYV-

KERESKEDÉSÉBEN.

KÖNYVEK TARTÓSAN, GYORSAN ÉS OLCSÓN KÖTTETNEK.

ISKOLATÁSKÁK NAGY VÁLASZTÉKBAN.

4-3